

Biobränsle från skogen – nulägesbeskrivning och framtidsvisioner!

Mia Iwarsson Wide

SKOGFORSK

Effektivare Skogsbränsle System

SKOGFORSK

Ökat uttag av primära skogsbränslen

- Utnyttja större andel av bränslepotentialen från skogen
- Effektivare och säkrare försörjningssystem
- Ökat värde och kvalitet på skogsbränslet
- Kostnadssänkningar

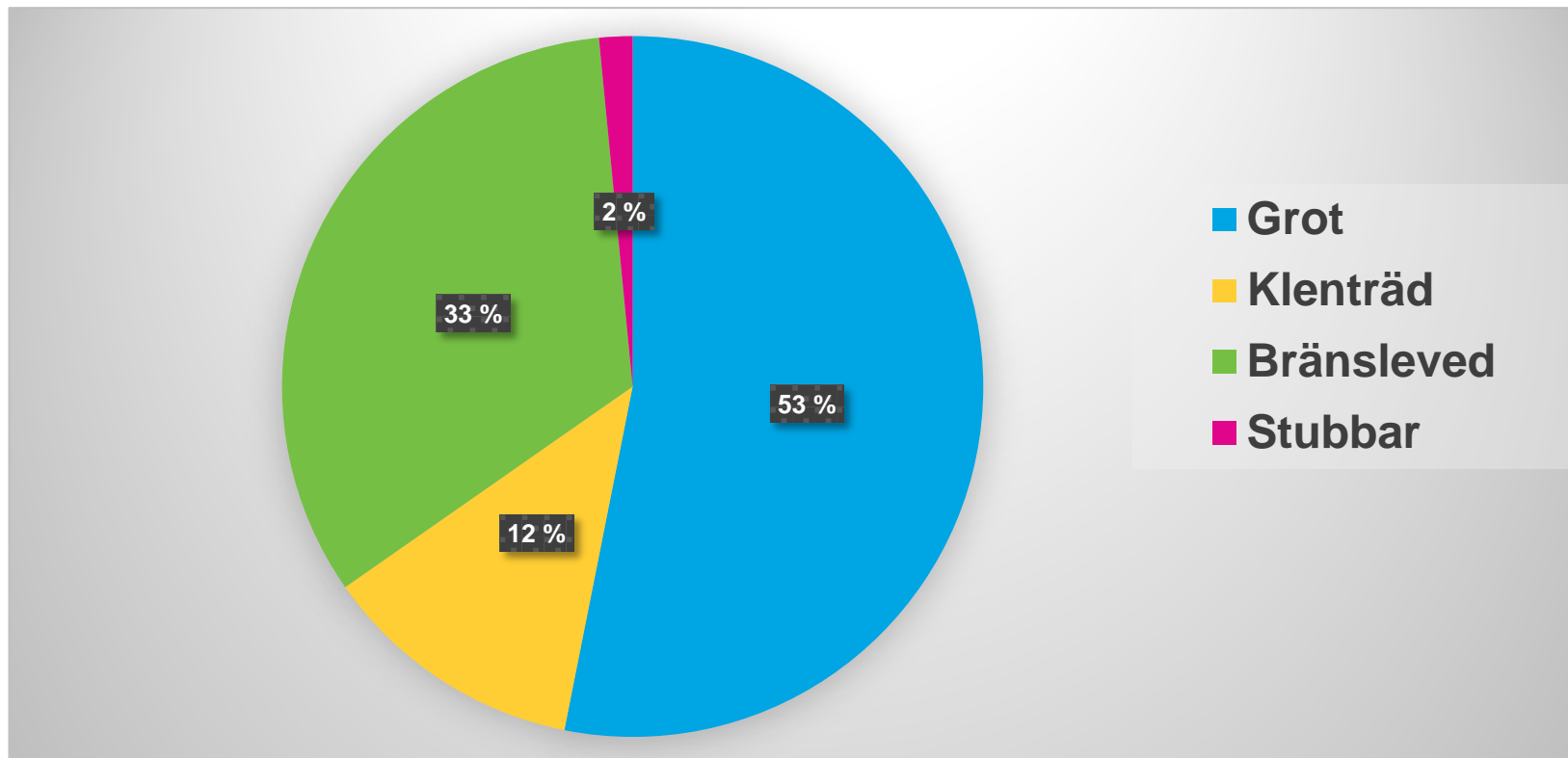

Fokusområden under ESS.2

Bioenergi i Sverige

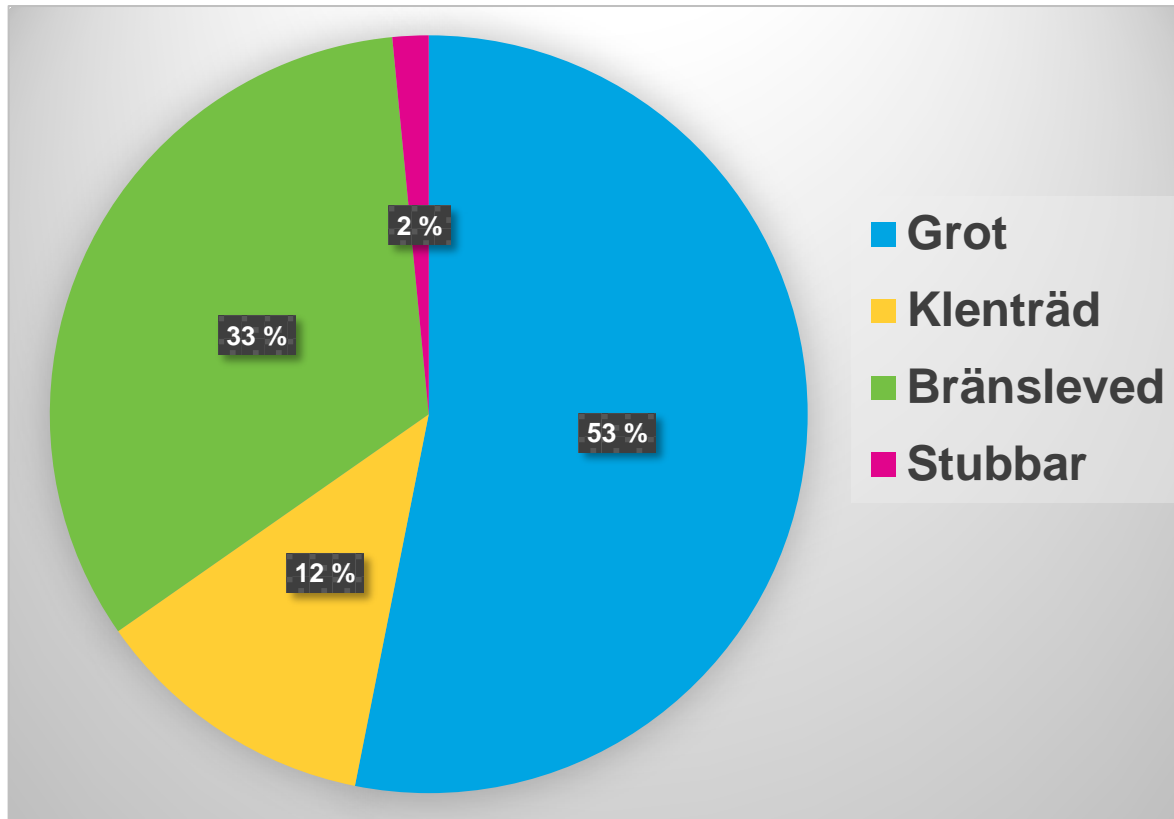
- **Bioenergi 130 TWh (33%)**
- **Primära biobränslen 19 TWh (15 %)**

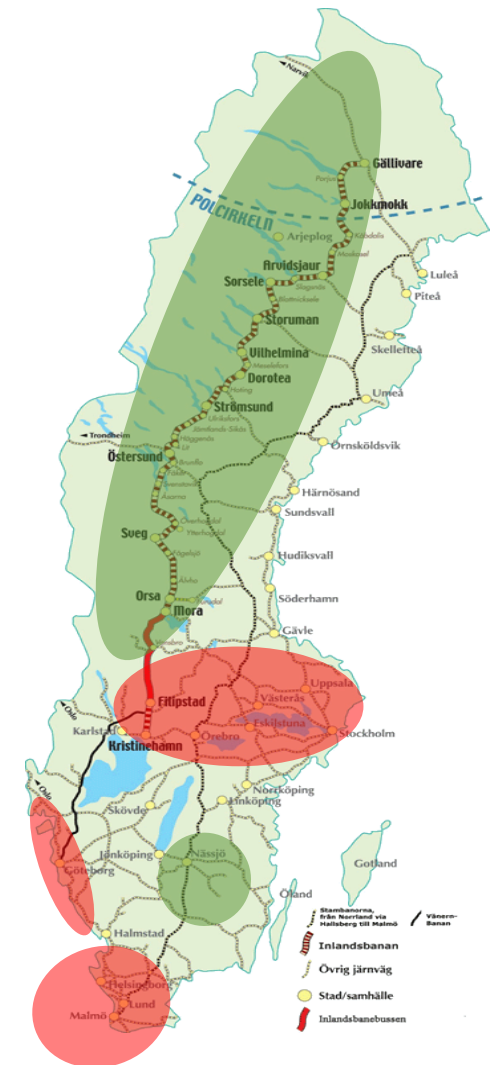
Totala potentialer

- **Ökat uttag av dagens potential** **35 TWh**
- **Ökad avverkning** **45 TWh**
- **Förbättrad, intensifierad skötsel**
Full potential om ca 50 år **75 TWh**

GROT ca 11 TWh

*Utnyttjandet kan fördubblas
Relativt okontroversiellt*

Från skog till väg...

- Grotutbildningar
- anpassad planering & avverkning
- Grotskotning
- Skotning av brun
respektive grön grot
- Vältplacering & täckning
- Planeringsstöd

Tre huvudsakliga grotsortiment

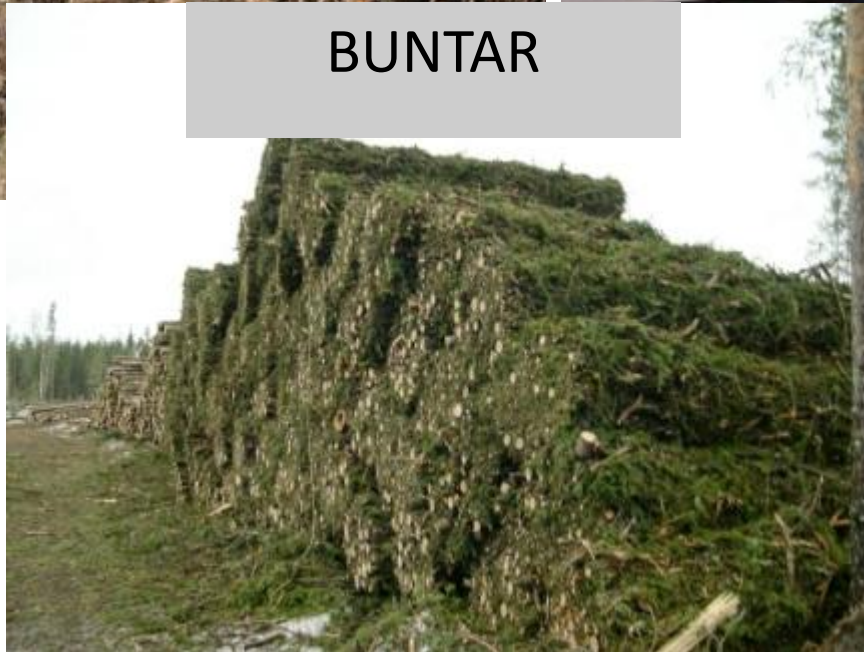
LÖSGROT

GROTFLIS

BUNTAR

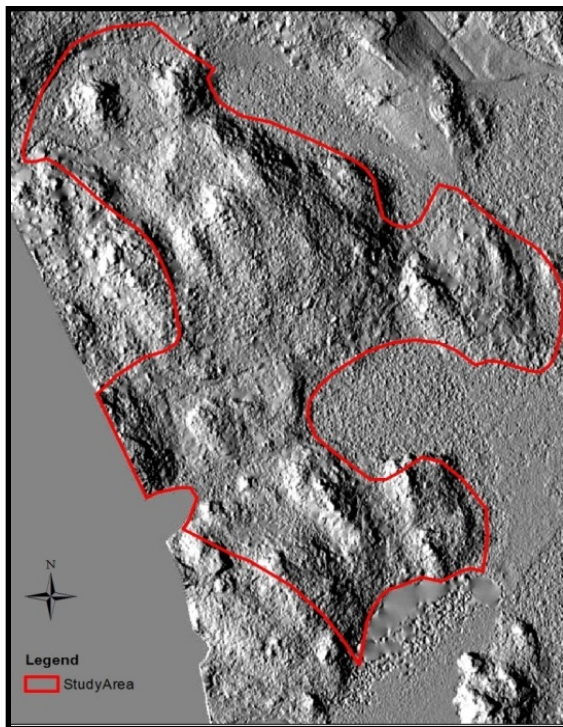

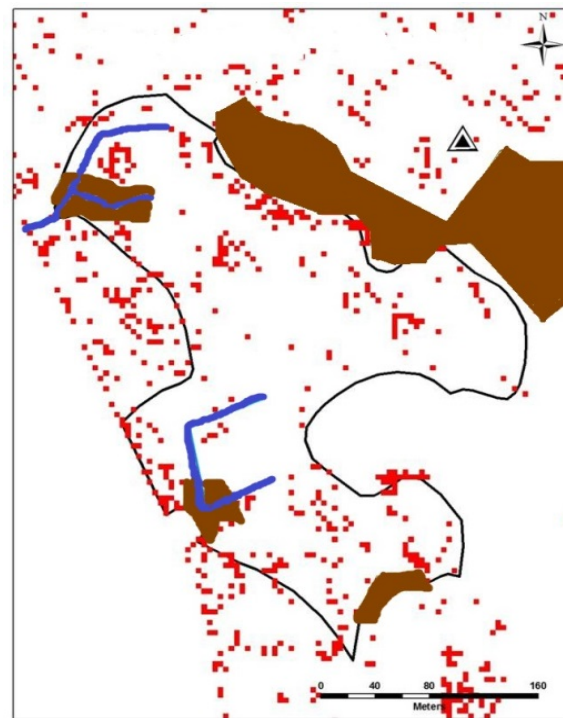
Planeringsstöd

- minskade körskador

Digital
terrängmodell

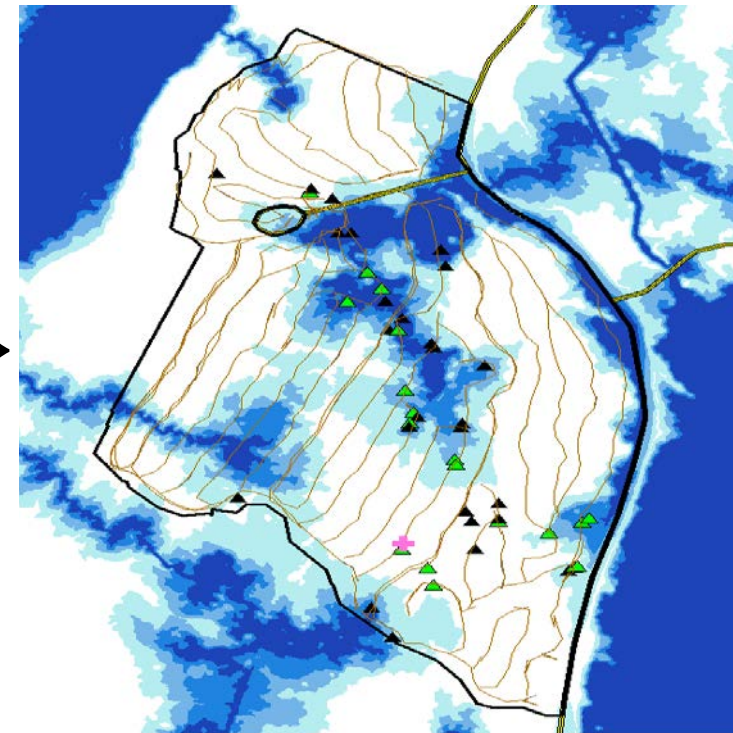

Hänsyn

Planeringstöd - vattenkarta

70-80% av alla körskador
- inom områden som klassas blöta

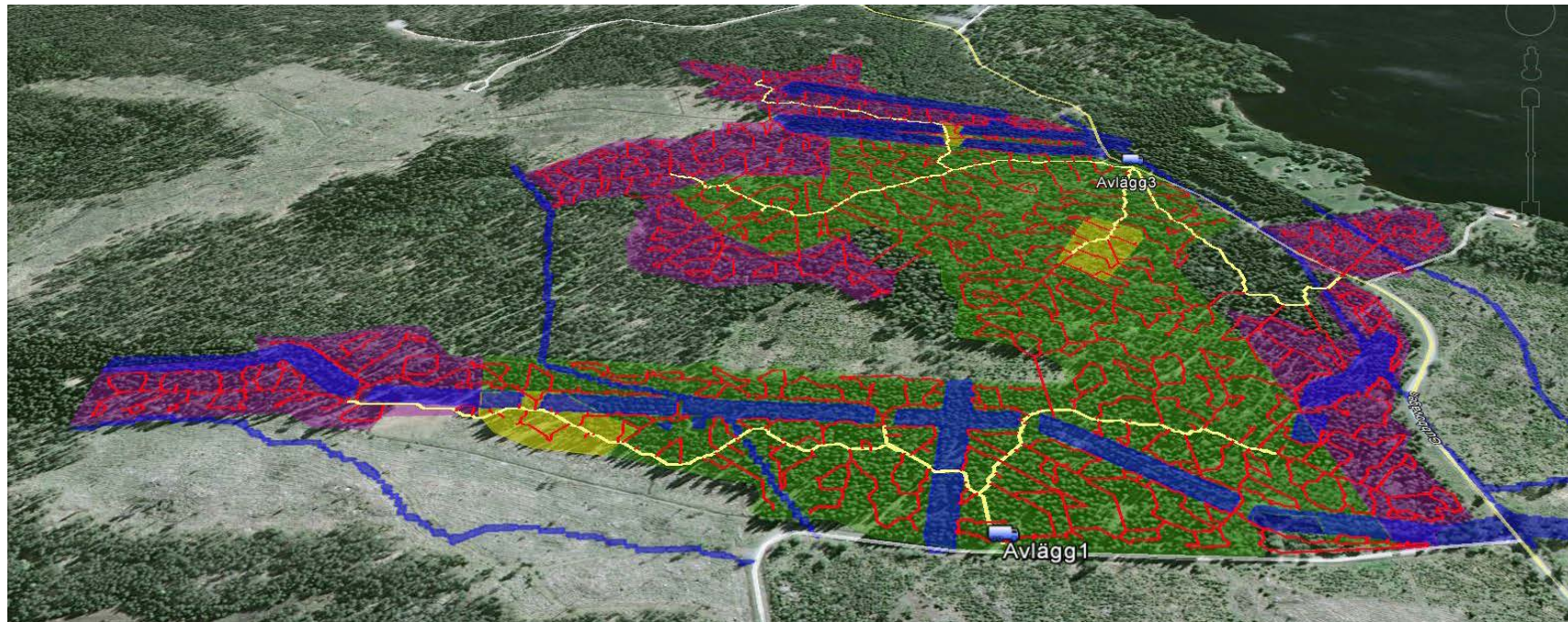
BEST-projektet

-beslutsstöd med optimeringsfunktion

Rosa = Lämna, ej lönsamt

Gul = Förstärk väg

Grön = Ta ut grot

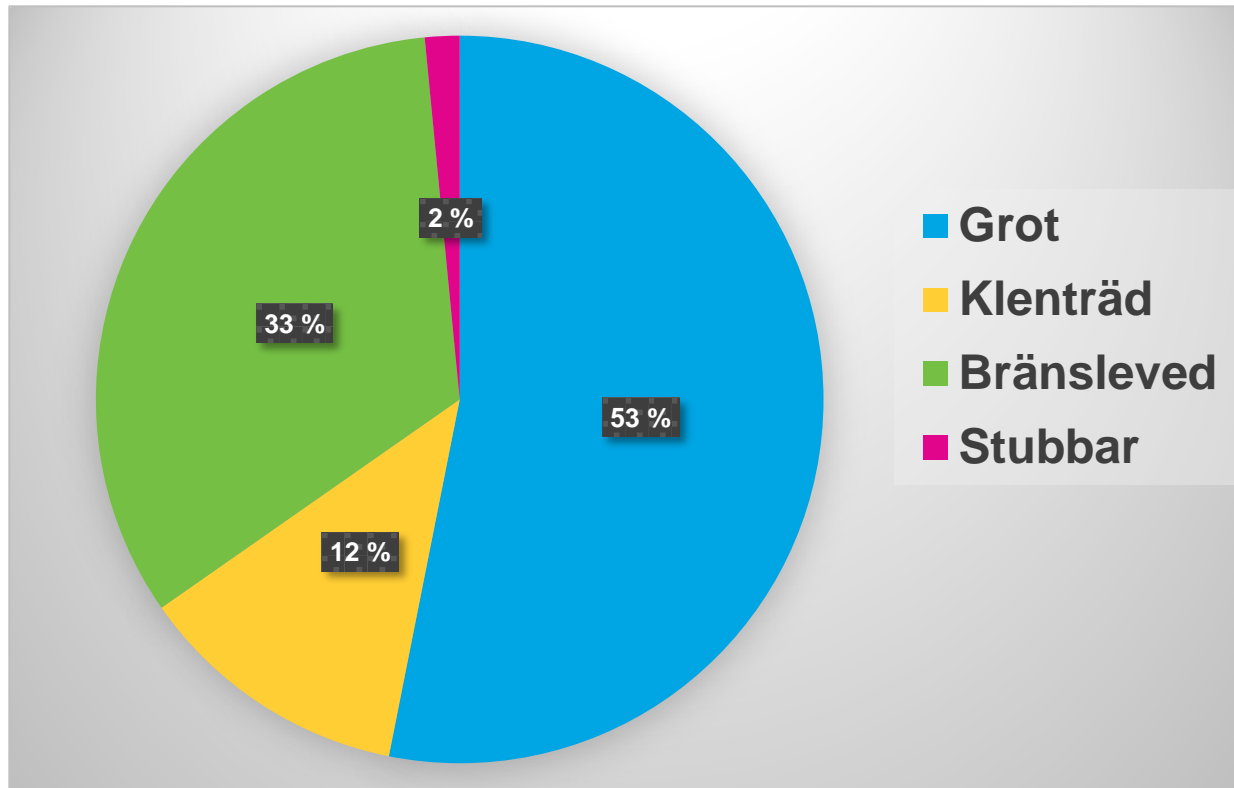
Jämnare och ökad kvalitet

- Val av avlägg – viktigt för kvaliteten

- Täckning av grot
  - 4 m papp höjde torrhalten 4 % (3 000 kr/100 m vält)
  - 6 m papp höjde torrhalten 9 % (8 600 kr/100 m vält)

Stubbar 0,1 TWh

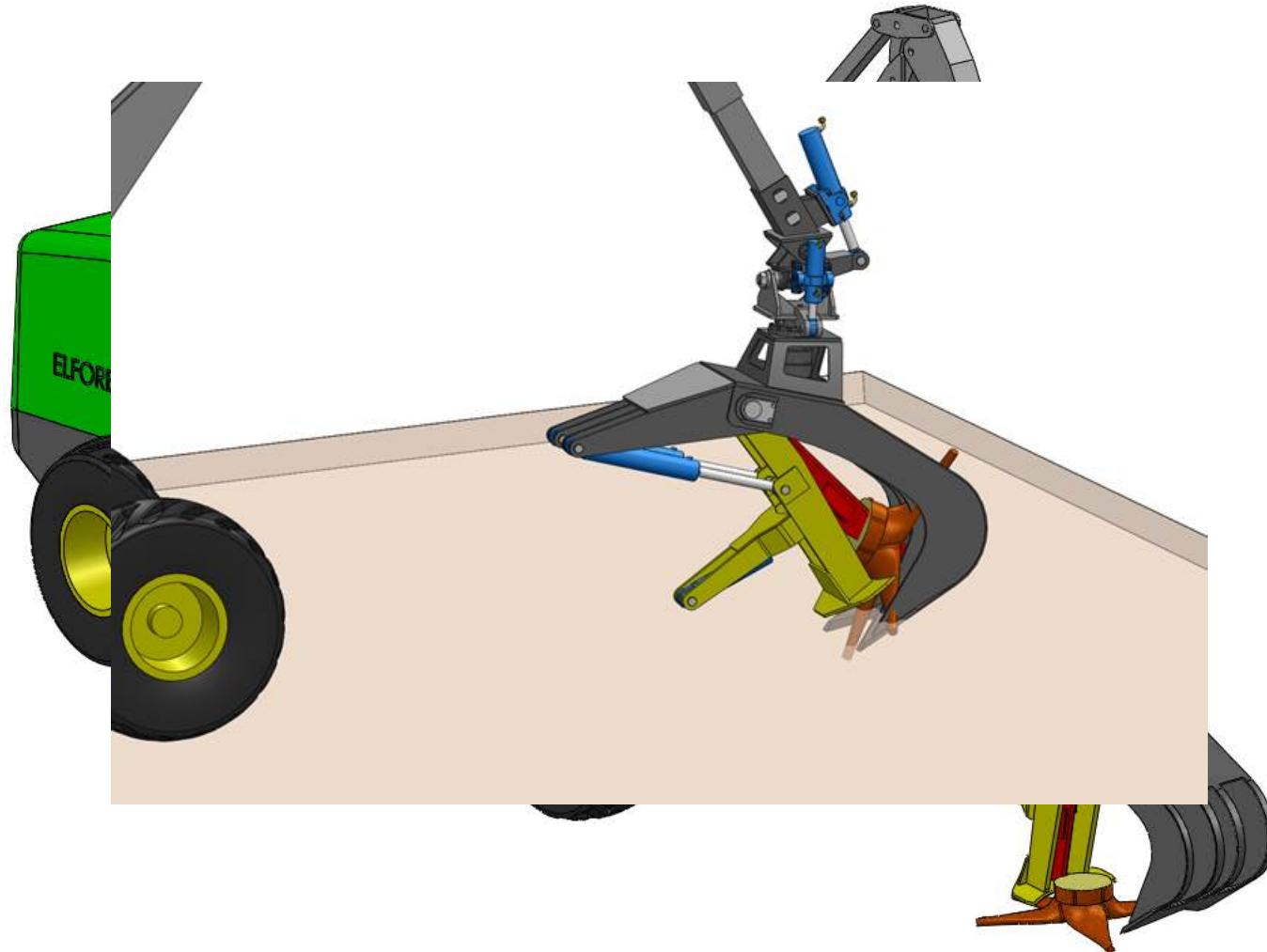
*Potential ca 200 gånger högre, störst i S Sv
Föreningar, avläggs- och hyggesproblematik
Mycket kontroversiellt*

Stubbar

- Försöksplan stubblyftning
- Markstörning och föroreningar
- Grovkrossning vid avlägg
- Beslutsstöd stubbar
- Utveckling av ny teknik

Stubbskördens Kinder Egg?!

Krossning och transport

Krossning

Krossa på avlägg
med krossen på
dikessidan

Sållning

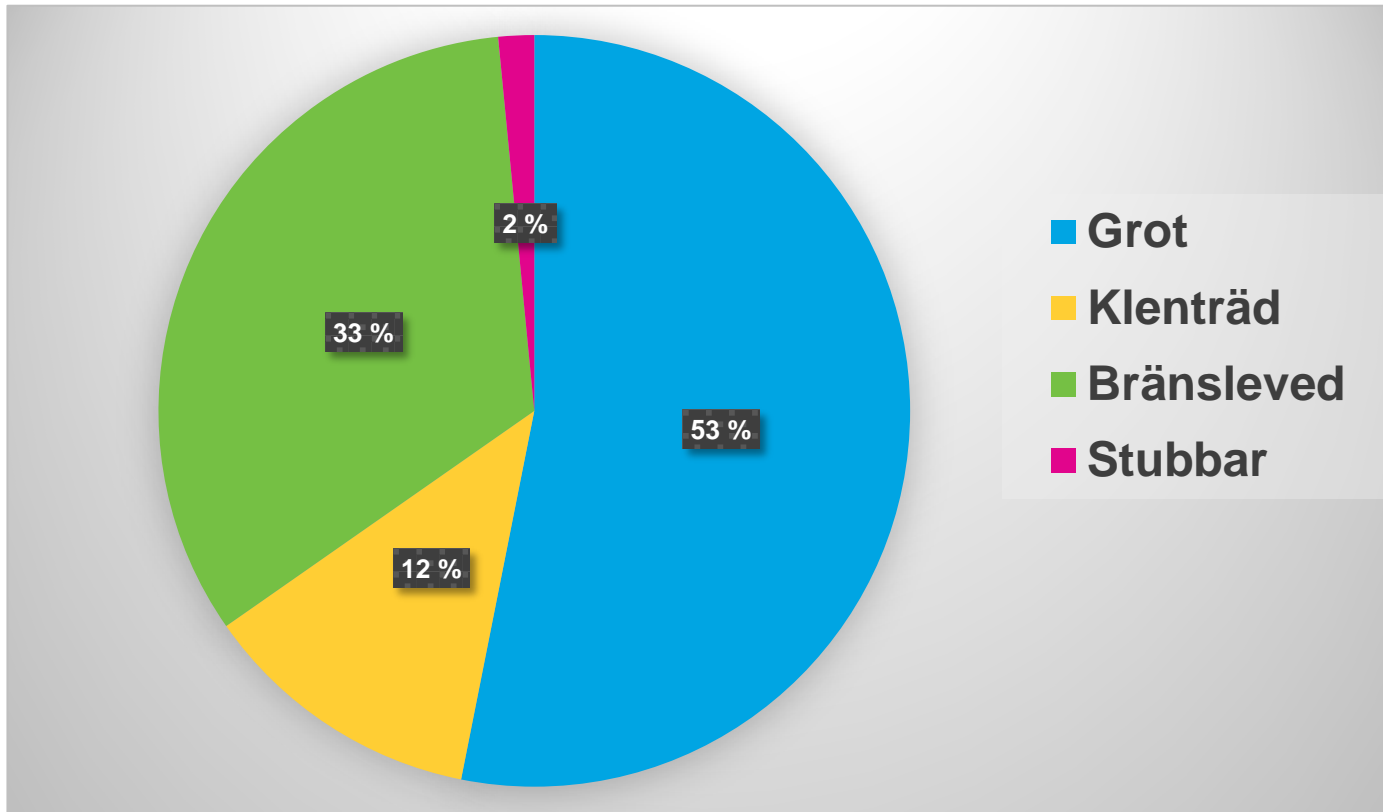
Sålla av
föroreningarna direkt

Vidaretransport

Transportera rent
grovkross

Klentråd 2 TWh

*Kan mångdubblas * 5
Uppsparat förråd
Okontroversiellt*

Klentråd

- Teknik för klenträdsavverkning
- Effektiva metoder i uttag
- Uttag i olika beståndstyper
- Volymsuppskattning
- Analyser av system för skörd och transport
- Transportlösningar

Massaved eller skogsbränsle?

Klengallring

Massaved: 30 m³fub/ha
Energived: 55 m³f/ha

1:a Gallring

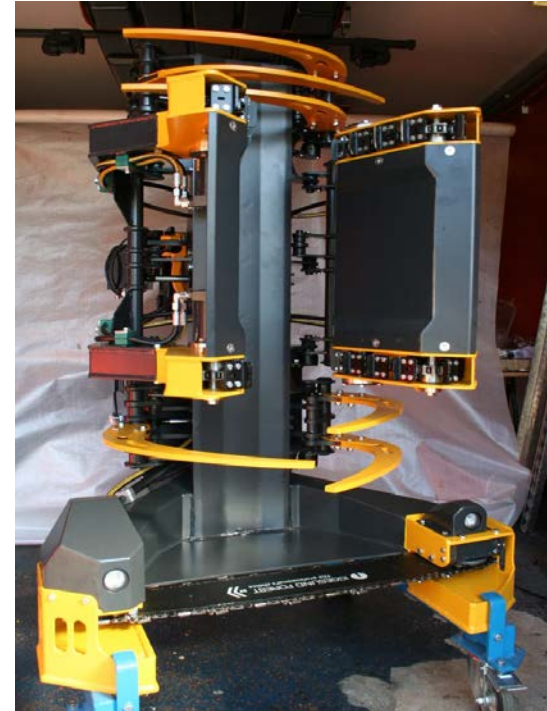
Massaved: 50 m³fub/ha
Energived: 60 m³f/ha

Flerträdshanterande gallringsaggregat

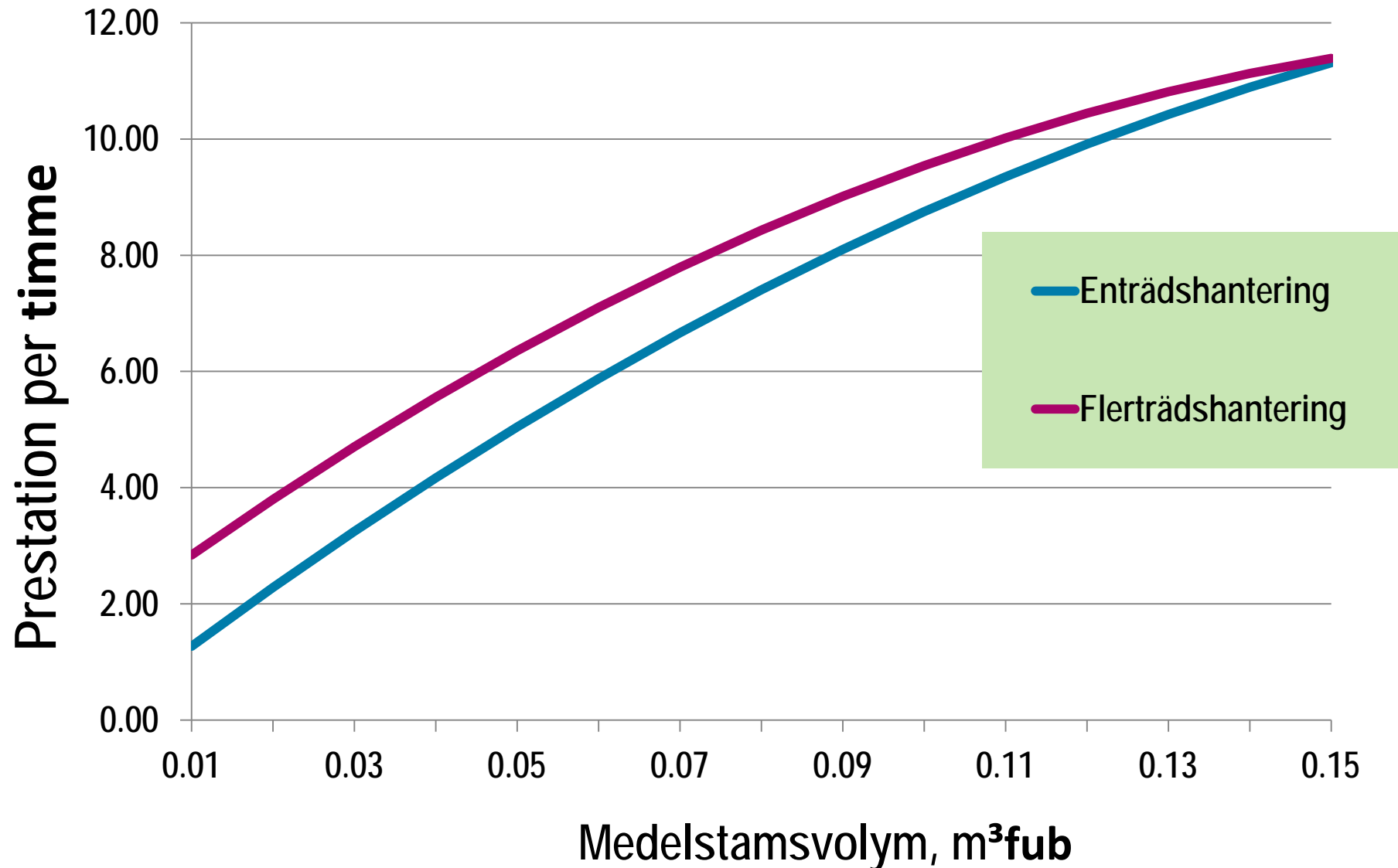
- Stabilare ackumulering
- Ackumuleringskapacitet
- Flerträdsmatning

Klenträdsaggregat

- Kontinuerlig avverkning
- Kontinuerlig ackumulering

Prestation i avverkning

Sönderdelning

- Sönderdelning vid avlägg
respektive vid terminal
- Grövre fraktioner vid
sönderdelning
- Huggbilar
- Lagring

Transportekonomi

15 - 25 %

25 - 45 %

35 - 40 %

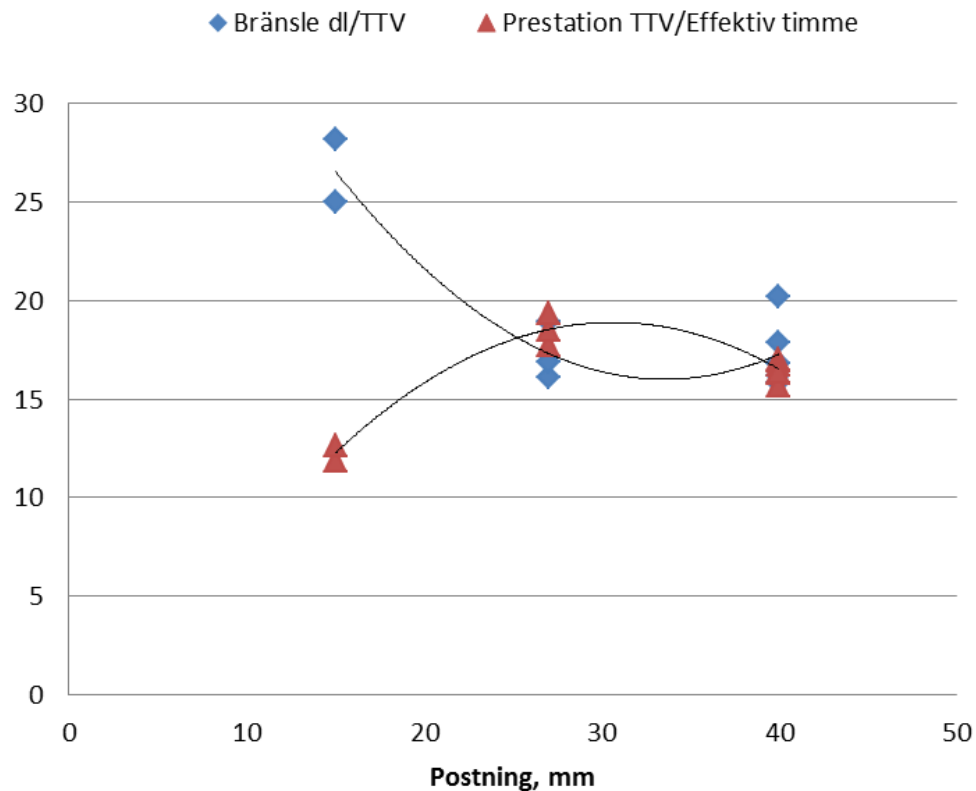

50 - 65 %

Jämnare fraktionsstorlek - mindre finfraktionsandel

- **Grövre fraktioner vid sönderdelning**
  - Lagringsbarhet
  - Slitage
- **Kunderorderstyrd sönderdelning**
  - Stor potential att tydligt kunna kommunicera kundens krav inför sönderdelning

Kartläggning av olika sönderdelningsutrustning

- **Material**
- **Fliskvalitet**
- **Prestation**
- **Bränsleförbrukning**
- **Driftssäkerhet**
- **Underhåll**

Transporter & logistik

- Effektiva transporter
  - Stora lastbilar, järnväg & båt
- Terminaler
- Logistik
  - Transportstyrning

Långväga transporter

HCT in Sweden

Totalvikt 74 ton

Lastvikt ~48 ton (~165 m³)

Längd 25,25 meter

9 axlar

4 bilar på rull sedan 2014

Totalvikt 90 ton

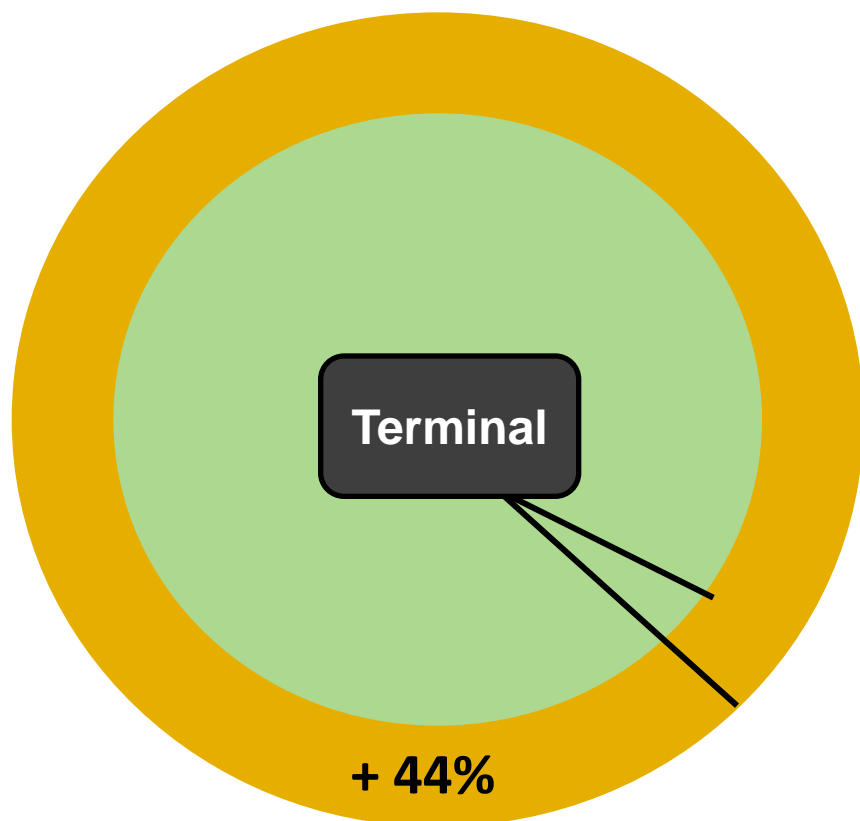
Lastvikt ~55 ton (185-200 m³s)

Längd ~32 meter

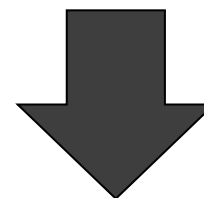
11 axlar

3 av de övre kommer
konverteras till 90 ton a.s.a.p.

Ökad volym och lastvikt för effektivare transporter!

20% minskad transportkostnad

44% ökat upptagningsområde

ETT - 74tons bruttovikt

- 10-12 % bränslebesparing
- Inget ökat vägslitage
- Ingen påverkan på trafiksäkerheten

Mätning, kvalitet & sortiment

- Nya mätmetoder
- Utveckling och värdering av fukthaltmätare
- Beskrivning av bränslekaraktäristik
- Prognosverktyg för fukthalt

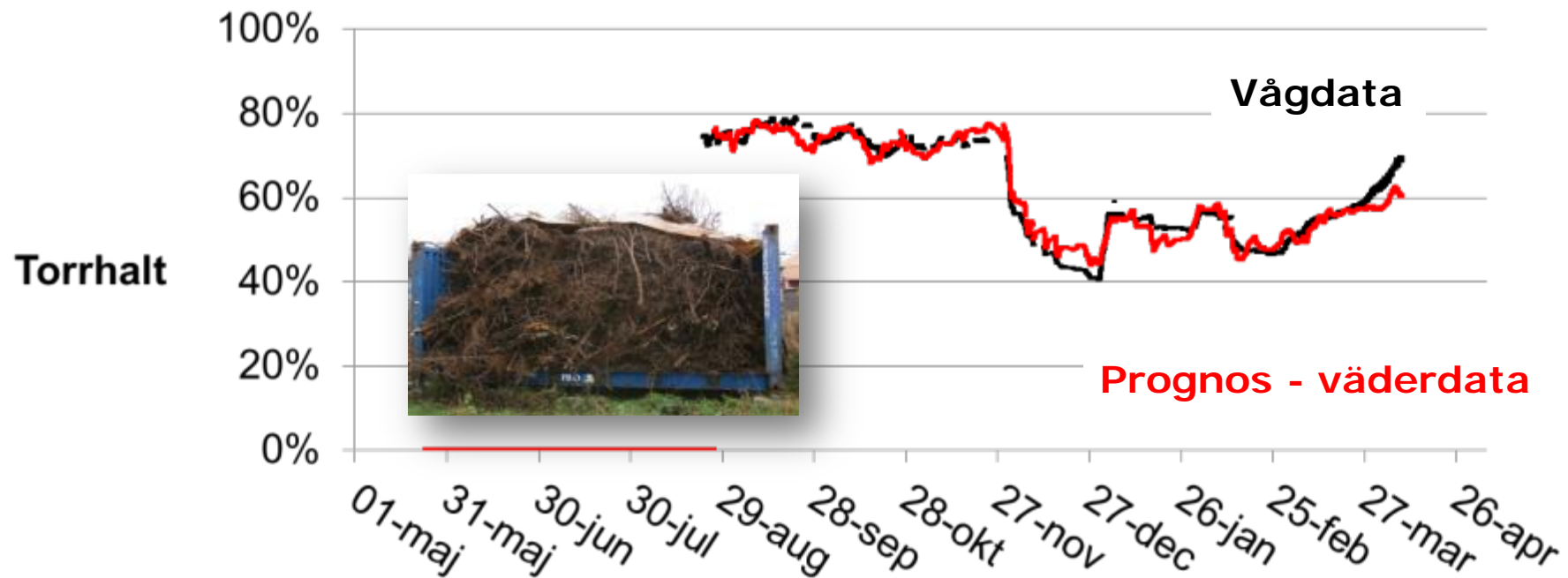
Produktegenskaperna definieras så att...

...de går att följa / hämta i hela produktionskedjan...

Prognoser

Prognosverktyg fukthalt utifrån väderdata

Vad blir effekten ?

- Tydlig beställning
- Tydlig målbild för produktion
- Produktionsuppföljning
- Snabb & tydlig prognos
- Möjlighet till transport-optimerande byten

Avverkning

Terrängtransport

Lagring

Flisning

Transport

Terminal

Förbränning

Samverkan

– hur når vi den goda affären?

- **Kommunikation**
- **Kvalitet**
- **Mätning**
  - Prognos
  - Styrning
  - Återkoppling

maria.iwarssonwide@skogforsk.se

